

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Corollarium præcedentis doctrinæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

negando Majorem: Si ad illud conducatur ut causa, nego Majorem: licet autem incarnatio Christi, eiusque merita efficaciter ad salutem electorum conducant, non tamen conducunt ut media, sed ut causa illius, ac finis beatitudinis nostrae, cum incarnatio & merita Christi nobiliora sint ac Deo propinquiora, quam salus hominū, ut disp. 7. f. 1. declaravimus, unde non praeprantur a Deo ex intentione & amore illius, nec per consequens sunt nostrae praedestinationis effectus.

Explicatur, & magis illustratur haec solutio: Non omne efficaciter conducens ad aliud, debet illius amore supponere, & ex illius intentione imperari, sed tantum quod ut medium affirmatur, cum enim medium ratione finis ametur, sicut conclusio ratione praemissarum cognoscitur, debet ut efficaciter eligatur, amorem efficacem finis supponere, & imperari ex illius efficaci intentione. sicut conclusio, quia ratio ne principiorum cognoscitur, ut certo cognoscatur, debet certam principiorum cognitionem supponere, & ut evidens sit conclusionis cognitio, praesupponi debet evidens principiorum notitia: causa vero etiam in ordine ad effectum amatur, non tamen ratione effectus amatur, & ideo illius amore non supponit, sed infert: unde cum incarnatio non ordinetur ut medium ad salutem electorum, sed sit illius causa & finis, juxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 3. *Omnia vestra sunt, vos autem Christi, Christus autem Dei*, ex illius intentione non fuit a Deo imperata, licet ad salutem hominum, ut ad finem cui ordinata fuerit, ut loco citato exposuimus.

Obijciat quarto: Fides & spes sunt nostrae praedestinationis effectus. Sed Christus nec fidem nec spem nobis meruit: Ergo non meruit nobis omnes praedestinationis effectus. Major est certa, Minor probatur. Christus solum venit in mundum, ut ea recuperaret & mereretur, quae primus parens peccando sibi & nobis amisit: Sed primus parens peccando non amisit fidem, nec spem, cum istae virtutes non amittantur nisi per actus infidelitatis, & desperationis, quos Adamus peccando non elicit: Ergo meritum Christi non se extendit ad motus fidei & spei, nec ad auxilia ad illos actus eliciendos necessaria.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem, ad cuius probationem respondet Vazquez disp. 77. cap. 4. quod Adamus quando peccavit, revera amisit fidem, sicut Eva, quia eodem modo credidit dictum serpentis verum esse, videlicet: Nequaquam moriemini, & eritis sicut Dei. Nec obstat (inquit) quod Apostolus 1. ad Timoth. 2. dicat: *Vir non est seductus, mulier autem seducta in praevaricatione fuit*. Hoc enim solum denotat, quod vir non est seductus primus, sed secundus, ut plures ex SS. Patribus exponunt. Vel ut alii volunt, his verbis tantum significatur, virum non fuisse seductum a serpente, sicut mulier, sed ab ipsa muliere. Idem docet Pererius in commentariis super Genesim, ad illa verba: *Deditque viro suum, & comedit*.

Melius tamen responderetur, quod licet Adamus non amisit suam fidem peccando, nobis tamen eam amisit, sicut & reliqua dona gratiae, quae in nos transfudisset, si non peccasset, atque adeo ad recuperandum ista omnia venit Christus, merendo nobis fidem ac spem, & reliquas dispositiones ad gratiam. Unde in Conc. Araus. 2. can. 27. dicitur: *Per peccatum primi parentis transiisse in nos salutem liberum arbitrium hominis, ut*

nec possit in Deum credere, nec sperare. Ex quibus verbis aperte colligitur, Adamum peccando, nobis fidem & spem amisisse. Et in hoc sensu intelligendus est S. Prosper, dum resp. 1. ad excerpta Genuesium probat contra Semipelagianos, fidem in posteris Adae perisse, nec nisi ex dono Dei, & per gratiam Christi, posse recuperari; quia Adam peccando perdidit fidem. & quidquid perdidit, posterius in ipso perdidit: *Quomodo enim (inquit) fides in Adam perditur, in quocumque filiorum eius inveniretur, nisi cum Spiritus Sanctus, qui omnia in omnibus operatur, infunderet*. His enim verbis solum declarare intendit, quod Adam peccando amisit fidem pro nobis, & contraxit tunc debitum carenti illa, non quidem in propria persona, cum infidelitatis peccatum non commiserit, sed in omnibus suis posteris. Eodem modo intelligendi sunt alii SS. Patres, quos Vazquez & Pererius pro sua sententia adducunt. Cum vero Leo Papa ait quod Adam exutus fuit fidei vestimento, recte intelligi potest, quod exutus fuit charitate, quae cum sit forma fidei, veluti vestimentum ejus dici potest. Alii vero qui dicunt, Adamum peccando fuisse infidelem, non loquuntur de infidelitate quae contingit ex amissione fidei virtutis Theologicae, sed de infidelitate quae opponitur fidelitati, quam tenemur servare Deo in observatione mandatorum; quia ratione omnis transgrediens praecepta divina dicitur infidelis, quia non servat fidelitatem, licet non amittat virtutem Theologicam fidei, & contra omnes observans mandata, dicitur fidelis servus, Matth. 24. & 25.

§. III.

Corollarium praecedentis doctrinae.

EX dictis inferes, Christi meritum se extendere non solum ad omnia bona supernaturalia, quae conferuntur hominibus qui post ipsum nati sunt, sed etiam quae collata sunt antiquis Patribus, aliisque omnibus qui ab origine mundi fuerunt post lapsum primi parentis: Nam ut supra dicebamus, gratia & alia dona supernaturalia fuerunt in Christo tanquam in universali principio: Sed virtus primi principii alicujus generis universaliter ad omnes effectus illius se extendit, sicut virtus Solis, qui est causa universalis generationis, ad omnes rerum inferiorum generationes: Ergo virtus meritoria Christi extenditur ad omnia dona supernaturalia, quae conferuntur vel collata sunt hominibus, a lapsu primi parentis, sive in lege naturae, sive in lege scripta. Unde ad Hebraeos 9. Christus dicitur mortuus in redemptionem earum praevaricationum, quae erant sub priori testamento. Et ad Rom. 3. Apostolus ait: *Quem proposuit Deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius, ad ostensionem justitiae suae, propter remissionem praecedentium delictorum*. Item Apocal. 13. Christus, dicitur agnus occisus ab origine mundi, eo quod pretio suae mortis futurae, gratia collata sit omnibus, quicumque illam receperunt ab origine mundi. Denique Actor. 4. Princeps Apostolorum ait: *Non est aliud nomen datum sub caelo in quo oporteat nos salvos fieri, &c.*

Dices, Meritum, cum sit causa praemii, & via ad illud, debet prius existere: Sed meritum Christi non prius existit, quam gratia antiquorum Patrum, cum haec ante Incarnationem, & Christi adventum, ipsis collata fuerit: Ergo meritum Christi ad illam non potuit se extendere.

Respondeo non requiri necessario quod meritum prius existat in executione ante praemium

sed

sed sufficere quod existat in præsencia premi-
antis: Ratio est, quia meriti non est causa
physica, sed moralis: ut autem causa moralis
moveat, sufficit quod sit in præsencia & in-
tentione premiantis: unde ut Christus dicatur cau-
sa meritoria gratiae collatae antiquis Patribus,
sufficit quod Deus ab aeterno ejus merita in tem-
pore futura praeviderit, & eorum intuitu motus
& excitatus fuerit ad conferendam gratiam Pa-
tribus antiquis & aliis qui ante Incarnationem
& Christi adventum iustificati sunt.

Querunt hic aliqui, an Christus etiam merue-
rit gratiam collatam Angelis & primis parenti-
bus in statu innocentiae? Sed de hoc fuse egimus
supra disp. 1. art. 4. Unde ad hunc locum Le-
ctorem remittimus.

DISPUTATIO XXII.

*De servitute, oratione, & sacerdotio
Christi.*

Ad quæst. 20. & duas sequentes.

Postquam D. Thomas egit de pertinentibus
ad virtutem Christi, quantum ad operatio-
nem & meritum ejus, disserit de his quæ
Christo conveniunt per comparisonem ad Pa-
trem, & primo de subjectione illius ad Patrem,
secundo de ejus oratione, tertio de ipsius sacer-
dotio, de quibus etiam in hac disputatione a-
gendum. Sed quia Christus non fuit tantum Sa-
cerdos, sed etiam Rex, non solum de sacerdotio
Christi, sed etiam de regia ejusdem potestate &
dignitate, breviter disseremus.

ARTICULUS PRIMVS.

*An Christus ut homo, sit verè & propriè
servus Dei?*

Negant Vazquez, Beccanus, Hurtado, Mar-
tinonius, & alii ex Recentioribus; affirmant
verò Thomiste cum S. Doctore, locis infra refe-
rendis, & ex Patribus Societatis Suarez, Valen-
tia, Ragusa, & alii. Pro resolutione

Diligenter observandum est, duplicem esse
servitutem, aliam naturalem, aliam legalem.
Naturalis ea est quæ in natura fundatur, & quæ
aliquis ratione productionis v.g. est inferior al-
terius, & ei subiectus, teneturque illi obsequi ac
obedire; & hoc genere servitutis filius est sub-
iectus patri, & qualibet creatura Deo, quia ra-
tione creationis est sub dominio Dei, & Deus
potest facere in illa, de illa, & per illam, quid-
quid voluerit; & si talis creatura sit rationalis,
tenetur Deo subijci, præceptis ejus parere, i-
psamque tanquam supremum dominum colere
& revereri: unde Angeli & primi parentes in
statu innocentia, fuerunt servi Dei hoc genere
servitutis. Servitus legalis ex Augustino 16. de
civ. cap. 9. est illa quæ non à natura, sed à lege
introducitur, & hæc est penalis quædam con-
ditio eorum qui aut bello capti, aut venditi,
subijciuntur domino alterius, juxta illud 2. Pe-
tri 2. *à quo enim quis superatus est, huius & servus est.*
Et hæc ratio est qui peccat dicitur servus pec-
cati & diaboli, quia ab eo superatus est, venun-
datus sub peccato, ut loquitur Apostolus.

A Notandum est insuper, inter hæc duo genera
servitutis, hoc præcipue interesse, quod
quod ille qui est servus servitutis legalis, non
sub alterius dominio, ut cum eo, neque in bonis,
neque in honoribus, neque in sede communicat;
unde Arist. 1. Politic. cap. 3. dicit servum esse
illum, qui non est gratia sui, sed alterius. Servus
verò naturalis non excludit jus ad communi-
candum in bonis & honoribus, ut patet in filiis
qui licet sit servus naturalis patris, habet tamen
jus ad communicandum cum illo in bonis & ho-
noribus. Sancti etiam, licet verè & propriè
servi Dei (& hoc nomine se insigniri gloriatur
D. Paulus, pluries repetens in suis Epistolis, *Je-
sus servus Jesu Christi*) quia tamen sunt filii Dei,
per gratiam, cum eo in bonis communicant, jux-
ta illud Apostoli ad Rom. 8. *Si filij & heredes.*
His præmissis, facilis erit resolutio difficultatis
propositæ.

§. II.

*Triplex conclusio difficultatis propositæ
resolvitur.*

Dico primò: Christus ut homo, non est
dici potest, servus Dei servitutis legali.

Hæc conclusio ex fundamentis jam statim
manifestè colligitur, nam ut diximus in secun-
do notabili, qui est servus servitutis legalis, non
sub alterius dominio constituitur, ut cum eo, ne-
que in bonis, neque in honoribus, neque in sede
communicet: Sed Christus ut homo, ratione
nitionis hypostaticæ, communicat in bonis cum
Patre, cum ratione illius habeat jus ad gratiam
& gloriam, ac alia dona supernaturalia. Com-
municat etiam cum illo in honoribus & dig-
nitatibus: nam humanitas Christi, propter con-
suetudinem cum Deo, eodem cultu adoratur ut
Deus; & sicut mulier matrimonio Regi con-
iuncta, Regina appellatur; ita humanitas Chri-
sti hypostaticè Deo unita, qui est Rex regum,
Dominus dominantium, dicitur & est regina
Domina, juxta illud Pl. 44. *Aspexit Regina à decem-
tibus in vestitu deaurato.* Item Christus ut homo, in
se de sede cum Patre communicat, cum ad dexteram
ejus in celis sedeat: Ergo nec est, nec dici debet
servus Dei, servitutis legali.

Dico secundò, Christum ut hominem esse
verè & propriè servum Dei, servitutis naturali.

Probatum primò ex Scriptura, in qua Christus
vocatur sapiens servus Dei; Isaiæ 42. *Ego sum
meus, suscipiam eum, &c.* Et cap. 53. *In servum
justificabit ipse justus servus meus multos.* Zachar. 3.
Adducam servum meum orientem. Idipsum in novo
testamento traditur Matth. 12. ubi Evangelistæ
locum ex Isaiæ adductum interpretatur de Chri-
sto. Et cap. 11. Christus alloquens Patrem dicit:
*Confiteor tibi Pater, Domine celi & terræ. Uni-
mine celi & terræ, omne quod factum est à Deo
& ipsum Christum, in quantum hominem, com-
prehendi, docet Athanasius lib. 3. contra Arri-
anos. At non est cur in metaphorico sensu illa
testimonia accipiantur, ut Vazquez contendit,
tum quia ex sensu rigorofo nullum sequitur
surdum, ut constabit ex infra dicendis, tum
etiam quia Ecclesiæ Patres mox referendi, à quo-
bus legitimus Scripturæ sensus hauriendus est,
illa in rigore acceperunt: Ergo Christus, in
quantum homo, verè & propriè est servus Dei,
servitutis naturali.*

Probatum secundò ex SS. Patribus, Christo in
homini propriam servitutem tribuentibus: Ita
Athanasius serm. 3. contra Arrianos, ubi vocat
Christum